

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet

YTTRANDE från Hofors kommun
Betänkande SOU 2021:33 En tioårig grundskola
Diarienummer: U2021/02645

Sammanfattning

Hofors kommun instämmer i förslaget huvuddrag; att inrätta en tioårig grundskola resp. grundsärskola. Vi menar dock att det finns ett antal frågor som bör beaktas och utredas vidare, vilka vi redogör för nedan.

Hofors kommun instämmer i förslagen till

- reviderade författningar
- anpassat regelverk
- tidsschemat för reformen
- behörighetsgivande utbildning och kompetensutveckling.

Vi delar betänkandes intentioner att det bör gagna barn och elever med

- ett sammanhållet regelverk
- en övergång från förskolan till grundskolan istället för som nu två, och
- obligatorisk pedagogisk överlämning från förskolan till grundskolan.

Frågor att beakta och/eller utreda vidare:

- utöka undervisningstiden i grundskolan
- säkerställa att blivande åk 1 och 2 fortsatt präglas av leken som arbetssätt
- säkerställa att åk 1 - 2 inte blir en s.k. två-ämnesskola
- undvika att grundskolan i praktiken får fyra stadier; 1-2, 3-4, 5-7, 8-10
- säkerställa att kommunerna får planerings- och ekonomiskt stöd för genomförandet av reformen

Förslag som kan medföra negativa konsekvenser för kommunen

- tio-årig grundsärskola
- omvandla vissa statliga bidrag att använda till kompetensutveckling

Frågor att beakta och utreda vidare

Utökad undervisningstid i grundskolan

Kapitel 2 - Uppdraget, genomförandet och betänkandets disposition

2.1 Uppdrag

Syftet är att förbättra kunskapsresultaten.(s. 197)

Syftet med att införa en tioårig grundskola är att förbättra skolans kunskapsresultat. Forskning visar att vid sidan av tillgång till behöriga lärare är undervisningstiden den viktigaste faktorn för måluppfyllelse. Eftersom förskoleklassen redan är obligatorisk ökar inte den totala undervisningstiden under grundskoletiden. Vi ser gärna att man utreder vidare hur undervisningstiden kan utökas under hela grundskoletiden t.ex. att längre terminer alt. tre-terminers system utreds. Vi menar också att det finns skäl att se över lov- och sommarskola då undersökningar visar att det är svårt att nå målgruppen. Bidragen till lov- och sommarskolor kan istället användas för att öka undervisningstiden totalt i grundskolan.

Säkerställa leken som arbetssätt

Kapitel 4 - Utgångspunkter för utredningens arbete

4.3 Skolstart och utbildning för sexåringar – nordisk jämförelse, Norge

Utvärderingar visade att leken inte användes som ett pedagogiskt verktyg (...). Resultatet visade på otillräcklig progression i elevernas lärande (...) (s. 254)

Införandet av tioårig grundskola i Norge, har inte fallit helt väl ut. Det finns risk att de första skolåren även i Sverige kan bli präglade av traditionell undervisning på bekostnad av de yngsta elevernas behov av leken och rörelse, estetik och kreativitet. Vi ser ett behov av förutom bedömningsstöd i svenska och matematik också stödmaterial för t.ex. x multimodala lärprocesser.

Säkerställa att åk 1 och 2 inte blir en tvåämnesskola

Kapitel 5 - Lågstadiet ska utökas med en ny årskurs 1

5.2.2 Undervisning i ämnen och ämnesområden

Utbildningen i förskoleklass ges inte i form av ämnen (... (...)) finns skäl att undersöka om eleverna ska gå undervisning i ämnen eller ämnesområden. (s. 279)

Förskolans läroplan anger tydligt att omsorg, utveckling och lärandemålen är en helhet. Det bör i en tioårig grundskola vara en övergång från förskola till grundskola där samma synsätt förs in. Betänkande pekar tydligt på att språklig och matematisk utveckling ska stå i fokus och det är dessa som kommer att bedömas utifrån stödmaterial. Vi ser en risk i att det blir en förskjutning från ämnesområden till för stort fokus på dessa två ämnen och att detta behöver uppmärksammas.

Risk för fyra stadier i grundskolan

Sammanfattning - Lågstadiet ska utökas med en ny årskurs 1

Grundskolan kommer att ha tio årskurser som indelas i låg- mellan och högstadium (s. 17)

Kapitel 8 – Konsekvenser av utredningens förslag

8.4 Samhällsekonomiska konsekvenser

I och med att övergången mellan nuvarande förskoleklassen och lågstadiet försvinner och tidiga åren blir sammanhållna (...) (s. 447)

Betänkandet har ett fokus på att förskollärare i förskoleklass ska genomgå kompetensutveckling och därmed ges behörighet i åk 1-2. Grundlärare F-3 kommer fortsatt att

vara behöriga i det nya lågstadiet. Vi ser en risk att det blir ytterligare en övergång från åk 2 till åk 3 med nya lärare. Detta kan medföra att grundskolan i praktiken får fyra stadier; 1-2, 3-4, 5-7, 8-10. Detta bör utredas vidare.

Planerings- och ekonomiskt stöd till kommunerna

Kapitel 8 – Konsekvenser av utredningens förslag

8.7 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Redan idag har kommunerna ett stort ansvar för både grundutbildning och kompetensutveckling av lärare. Förslaget innebär visserligen att staten finansierar kompetensutveckling men det är av vikt att resurser allokeras till kommunerna för att vid sidan om de förslag som anges även säkerställer att utbildningsverksamheten kan bedrivas även då lärare är i utbildningsinsatser.

Då fler kommer att omfattas av samma regelverk vad gäller särskilt stöd och andra insatser, kan det komma att innebära ökade kostnader för kommunen. Att fortsatt ge statliga bidrag är viktigt för att stärka likvärdigheten och att reformens intentioner uppfylls.

Risk för negativa konsekvenser

Tioårig grundsärskola

En tio-årig grundsärskola med ytterligare ett skolår innebär väsentligt ökade kostnader för huvudmannen. Staten bör gå vidare med intentionerna att återkomma med förslag hur detta extra skolår ska finansieras utan att kostnaden ensidigt läggs på kommunen.

Omvandla statliga bidrag

För en mindre kommun, som Hofors, med skev åldersstruktur och lågt skatteunderlag är de statliga bidragen inom skolsektorn oerhört viktiga. I vår kommun har t.ex. bidraget för Likvärdig skola möjliggjort just insatser för att stärka likvärdigheten. Att bidraget tas från de insatser som riktas direkt till elever, till kompetensutveckling för yrkesverksamma skulle troligen innebära en allvarlig kvalitetssänkning. Vi ser att just den delen av förslaget kommer att få mycket negativa konsekvenser för vår kommun och som huvudman.

Generellt sett ser vi dessutom att staten gärna utökar bidragen till kommunerna som syftar till att stärka välfärden och säkerställa jämlika uppväxtvillkor i hela Sverige.

I detta remissvar har lärare, förskollärare, rektorer och huvudmannen deltagit med synpunkter.

Hofors 2021-09-24

Hofors kommun

813 81 Hofors

hofors.kommun@hofors.se

www.hofors.se